

Η πρόσληψη της Καινής Διαθήκης στη λογοτεχνία και την τέχνη

Ενδέκατη Ενότητα: Η πρόσληψη της Καινής Διαθήκης στη ζωγραφική

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

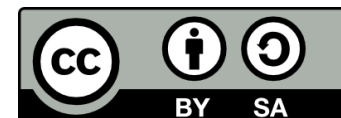

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Θεωρία της πρόσληψης και Καινή Διαθήκη

Η πρόσληψη της Καινής Διαθήκης στη
ζωγραφική

Περιεχόμενα ενότητας 1/2

1. Εισαγωγικά
2. Η ιουδαϊκή στάση απέναντι στον Ιησού 1/2
3. Η ιουδαϊκή στάση απέναντι στον Ιησού 2/2
4. Ο Ιησούς στο έργο του Marc Chagall 1/2
5. Ο Ιησούς στο έργο του Marc Chagall 2/2
6. Η λευκή σταύρωση 1/2
7. Η λευκή σταύρωση 2/2

Περιεχόμενα ενότητας 2/2

- 8. Οι σταυρωμένοι 1/2
- 9. Οι σταυρωμένοι 2/2
- 10. Η Έξοδος 1/2
- 11. Η Έξοδος 2/2
- 12. Αυτοπροσωπογραφία

Εισαγωγικά

- Ο Ιησούς υπήρξε πηγή έμπνευσης σε διάφορες μορφές τέχνης (θρησκευτική και θύραθεν)
- Στο μάθημα θα παρουσιαστεί η απεικόνισή του στο έργο του Εβραίου ζωγράφου March Chagall

Η ιουδαϊκή στάση απέναντι στον Ιησού 1/2

- Δύο κύριες τάσεις:
  - Ο Ιησούς ως ιστορικό πρόσωπο
  - Ο Ιησούς ως ανιστορική μορφή κι ως σύμβολο του ιουδαϊκού λαού
- Στροφή στο πρόσωπο του Ιησού από Ιουδαίους διανοητές κατά τον 18^ο αι. – συνεχίζει και μετά το Ολοκαύτωμα
  - Έμφραση στην ιουδαϊκή του ταυτότητα (Abraham Geiger, Joseph Klausner)
  - Ο Ιησούς, ο μεγάλος αδελφός των Ιουδαίων

Η ιουδαϊκή στάση απέναντι στον Ιησού 2/2

- Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
  - Ο Ιησούς ταυτίζεται με τους ήρωες των Ιουδαίων
  - Συνδέεται με την ανανέωση και τη σωτηρία
- Δεκαετία του 1960 κι εξής
  - Η ανθρώπινη πλευρά του Ιησού – ως άνθρωπος με υπαρξιακές ανησυχίες
  - Ο Ιουδαίος ben Joseph – εκφράζει τον ιουδαϊκό λαό συλλογικά ή το άτομο μέσα στις συνθήκες κοινωνικής και πολιτικής αλλαγής

Ο Ιησούς στο έργο του Marc Chagall

1/2

- Ο Ιησούς κύριο θέμα του έργου του Chagall
- Όχι ο Χριστός της Εκκλησίας
- Μέσα στις σύγχρονες με τον καλλιτέχνη πολιτικές καταστάσεις
- Τονίζεται η ιουδαϊκή του ταυτότητα (βλ. την ενδυμασία του)
- Ο Ιησούς ένα διαχρονικό σύμβολο του ιουδαϊκού λαού

Ο Ιησούς στο έργο του Marc Chagall

2/2

«Για μένα ο Ιησούς πάντοτε αντιπροσώπευε τον αληθινό τύπο του Ιουδαίου μάρτυρα. Έτσι τον κατανόησα στα 1908 όταν χρησιμοποίησα τη μορφή του για πρώτη φορά... Το έκανα κάτω από την επήρεια της είδησης για τα pogrom. Τότε τον ζωγράφισα σε εικόνες με ghetto, να περιβάλλεται από τις έγνοιες των Ιουδαίων, από Ιουδαίες μητέρες που κρατούσαν τα παιδιά τους στις αγκαλιές τους».

Η λευκή σταύρωση 1/2

<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/white-crucifixion-1938> [13.5.2014]

81 White Crucifixion (1938)

Η πρόσληψη της Καινής Διαθήκης στη λογοτεχνία και την τέχνη

Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

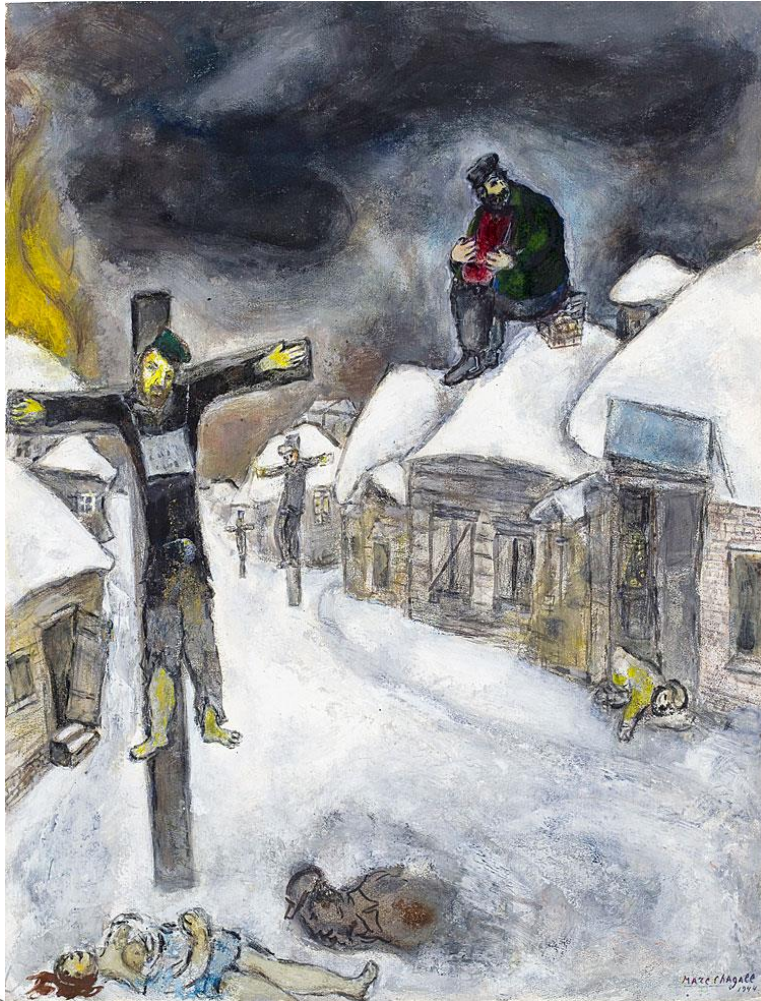

Η λευκή σταύρωση 2/2

- Στοιχεία που τονίζουν την ιουδαϊκή ταυτότητα του Ιησού
- Περιβάλλεται από τις εικόνες φρίκης στην Ανατολική Ευρώπη
- Ο Ιησούς εκφράζει όλον τον πόνο των Ιουδαίων με τη δική του σταύρωση
- Μέσα στα πολιτικά γεγονότα του 1938

Οι σταυρωμένοι 1/2

<http://www.juilliard.edu/sites/juilliard.edu/files/journal/2013/11/1312-art-the-crucified.jpg>
[15.5.2014]

Οι σταυρωμένοι 2/2

- Αναφορά στη θανάτωση Ιουδαίων της Ανατολικής Ευρώπης
- Οι Ιουδαίοι σταυρωμένοι όπως ο Ιησούς
- Εικόνες καταστροφής και φρίκης γύρω από τους σταυρωμένους

Η Έξοδος 1/2

105 Exodus (1952-66)

<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/exodus-1966>
[14.5.2014]

Η Έξοδος 2/2

- Ο Σταυρωμένος ακολουθεί τον ιουδαϊκό λαό στην πορεία της ελευθερίας
- Συνδυασμός με άλλες βιβλικές ιστορίες

Αυτοπροσωπογραφία

<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/self-portrait-with-a-clock-in-front-of-crucifixion-1947>
[14.5.2014]

Ταύτιση του καλλιτέχνη με το πρόσωπο του Ιησού

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

- Το έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
  - Εικόνα 1: Marc Chagall, Λευκή Σταύρωση ,
<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/white-crucifixion-1938>
  - Εικόνα 2: Marc Chagall, Οι σταυρωμένοι,
<http://www.juilliard.edu/sites/juilliard.edu/files/journal/2013/11/1312-art-the-crucified.jpg>
  - Εικόνα 3: Marc Chagall, Η Έξοδος,
<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/exodus-1966>
  - Εικόνα 4: Marc Chagall, Αυτοπροσωπογραφία,
<http://www.wikiart.org/en/marc-chagall/self-portrait-with-a-clock-in-front-of-crucifixion-1947>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Αναστασία Μουρατίδου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

